

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 167/2011-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. apríla 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Š. Ž., P., zastúpeného advokátom JUDr. J. H., Advokátska kancelária, P., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Prievidza v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 223/2001 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Š. Ž. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. marca 2011 doručená sťažnosť Š. Ž., P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. H., Advokátska kancelária, P., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Prievidza (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 223/2001.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že uznesením vyšetrovateľa Krajského úradu vyšetrovania Policajného zboru v Banskej Bystrici z 11. augusta 1995 mu bolo vznesené obvinenie za trestný čin podvodu formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 a § 250 ods. 1 a 4 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 (ďalej len „Trestný zákon“). Sťažovateľ dodal, že ešte v auguste 1995 bol vzatý do väzby, z ktorej bol prepustený v auguste 1997.

Podľa vyjadrenia sťažovateľa ho okresný súd rozsudkom č. k. 4 T 349/95-793 zo 6. novembra 1996 uznal za vinného zo spáchania označeného trestného činu a zároveň bol za protiprávne konanie odsúdený. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 3 To 14/97 z 18. marca 1997 tak, že rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil do prípravného konania z dôvodu neúplne zistených skutkových okolností.

Sťažovateľ uviedol, že v jeho trestnej veci ďalej konal Okresný úrad vyšetrovania Policajného zboru v Prievidzi, pričom 6. marca 2000 podal naňho prokurátor na okresnom súde obžalobu.

Rozsudkom okresného súdu č. k. 2 T 223/2001-707 z 8. januára 2010 bol sťažovateľ uznaný za vinného a bol mu uložený trest. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie.

Sťažovateľ tvrdil, že jeho trestná vec nebola dosiaľ právoplatne skončená, čo spôsobuje, že sa nachádza v stave právnej neistoty, a preto sa domnieva, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 223/2001 došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Okrem toho sťažovateľ poukázal na to, akým negatívnym spôsobom sa neprimeraná dĺžka trestného konania prejavila na jeho osobnom a profesijnom živote.

V sťažnosti sťažovateľ upriamil pozornosť na obdobia nečinnosti okresného súdu, pričom medzi inými spomenul, že v priebehu predchádzajúceho roka okresný súd nenariadil žiadne pojednávanie a nevykonal s ním žiaden procesný úkon.

Sťažovateľ uviedol, že aj napriek tomu, že podaním odvolania proti rozsudku okresného súdu sa vec posunula do štádia odvolacieho konania, má pochybnosti o tom, či vec bude v dohľadnej dobe právoplatne skončená, a to hlavne z dôvodu, že nie je isté, či krajský súd potvrdí napadnuté rozhodnutie okresného súdu.

Sťažovateľ dodal, že proti postupu okresného súdu nepodal jeho predsedovi sťažnosť na prietľahy v konaní, pretože podľa jeho názoru v súčasnom štádiu konania, ktoré trvá už niekoľko rokov, by jej podanie nemalo charakter účinne podaného prostriedku nápravy.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 223/2001 porušil jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento

zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (v tomto prípade sťažnosti) podľa § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy). Konanie pred ústavným súdom je navyše ovládané princípom dispozitívnosti, ktorý vylučuje, aby ústavný súd zapájal do konania o sťažnosti iný všeobecný súd bez výslovného návrhu sťažovateľa (obdobne III. ÚS 41/07, III. ÚS 248/08).

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ namietal prietahy v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 2 T 223/2001, ktoré podľa jeho vyjadrenia nie je dosiaľ právoplatne skončené.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd zistil, že v danej trestnej veci rozhodol okresný súd ako súd prvého stupňa rozsudkom sp. zn. 2 T 223/2001 z 8. januára 2010 tak, že sťažovateľa uznal za vinného zo spáchania trestného činu podvodu formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 a § 250 ods. 1 a 4 Trestného zákona, za čo ho odsúdil na výkon trestu odňatia slobody v trvaní 6 rokov so zaradením do III. nápravno-výchovnej skupiny.

Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ hneď po jeho vyhlásení odvolanie. Na základe toho potom okresný súd 29. júna 2010 predložil spis na rozhodnutie krajskému súdu.

O odvolaní rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 23 To 77/2010 z 24. marca 2011 tak, že napadnutý rozsudok vo výrokoch o vine, treste a náhrade škody potvrdil, výrok o zaradení sťažovateľa na výkon trestu odňatia slobody do III. nápravno-výchovnej skupiny zrušil a rozhodol, že na výkon trestu sa zaraďuje do I. nápravno-výchovnej skupiny.

Spis spolu s rozhodnutím odvolacieho súdu nebol dosiaľ vrátený súdu prvého stupňa.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 218/07).

V súlade so svojou judikatúrou (obdobne IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 41/07, II. ÚS 46/07, I. ÚS 96/07, II. ÚS 214/08) ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy len vtedy, ak bola sťažnosť na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva došlo alebo porušenie v tom čase ešte trvalo.

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo

zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

Ako už ústavný súd uviedol, okresný súd rozhodol v trestnej veci sťažovateľa rozsudkom sp. zn. 2 T 223/2001 z 8. januára 2010, pričom v súvislosti s podaným odvolaním proti tomuto rozsudku predložil spis 29. júna 2010 na rozhodnutie krajskému súdu. Ten o odvolaní právoplatne rozhodol na verejnom zasadnutí 24. marca 2011, pričom spis sa aj v súčasnej dobe nachádza na krajskom súde.

Sťažnosť na postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 223/2001 bola ústavnému súdu doručená 9. marca 2011, teda potom, ako okresný súd vo veci meritórne rozhodol (8. januára 2010), ako aj potom, keď bol spis predložený na rozhodnutie odvolaciemu súdu (29. júna 2010), ktorého postup sťažovateľ nenamietal.

V čase podania sťažnosti už okresný súd nebol oprávnený vo veci konať, pretože spis sa nachádzal na krajskom súde, a teda okresný súd nemohol ovplyvniť priebeh konania a ani porušiť základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Vyhlásením rozsudku vo veci samej, jeho doručením procesným stranám a predložením spisu krajskému súdu okresný súd vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie právnej neistoty sťažovateľa. Z uvedeného dôvodu bolo treba vec posudzovať so zreteľom na čl. 2 ods. 2 ústavy ako vec, v ktorej ústavná úloha okresného súdu pri odstraňovaní právnej neistoty skončila vyhlásením rozhodnutia vo veci samej pred podaním sťažnosti ústavnému súdu.

Ústavný súd v tejto spojitosti poznamenáva, že proti namietanému porušovaniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa sťažovateľ mohol brániť podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v čase, keď sa vec nachádzala na okresnom súde a tento súd mohol ovplyvniť priebeh konania, prípadne prietahy v ňom.

Vzhľadom na to, že spis sa v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už dlhšiu dobu nenachádzal na okresnom súde, postup ktorého sťažovateľ namietal, ako aj so zreteľom na podstatu a účel základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd sťažnosť vyhodnotil ako zjavne neopodstatnenú, a preto ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde po jej predbežnom prerokovaní z tohto dôvodu odmietol (obdobne napr. II. ÚS 24/06, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 300/08). V prípade, ak by okresný súd pri doručovaní rozhodnutia toto nedoručil včas, mohol by sa dopustiť aj porušenia ústavy.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa nastolenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. apríla 2011